

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ АЛЬ-ФАРАБИ

ГЕОГРАФИЯ ЖӘНЕ ТАБИҒАТТЫ ПАЙДАЛАНУ ФАКУЛЬТЕТІ
ФАКУЛЬТЕТ ГЕОГРАФИИ И ПРИРОДОПОЛЬЗОВАНИЯ

Студенттер мен жас ғалымдардың

«ҒЫЛЫМ ӘЛЕМІ»

атты халықаралық ғылыми конференциясы

МАТЕРИАЛДАРЫ

17-19 сәуір, 2013 ж.

МАТЕРИАЛЫ

международной научной конференции
студентов и молодых ученых

«МИР НАУКИ»

17-19 апреля, 2013 г.

MATERIALS

of the International Scientific Conference of Students
and Young Scientists

«WORLD OF SCIENCE»

17-19 April 2013

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ АЛЬ-ФАРАБИ

ГЕОГРАФИЯ ЖӘНЕ ТАБИҒАТТЫ ПАЙДАЛАНУ ФАКУЛЬТЕТІ
ФАКУЛЬТЕТ ГЕОГРАФИИ И ПРИРОДОПОЛЬЗОВАНИЯ

Студенттер мен жас ғалымдардың
«ҒЫЛЫМ ӘЛЕМІ»
атты халықаралық ғылыми конференциясы
МАТЕРИАЛДАРЫ

17-19 сәуір, 2013 ж.

МАТЕРИАЛЫ
международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«МИР НАУКИ»

17-19 апреля, 2013 г.

MATERIALS
of the International Scientific Conference of Students
and Young Scientists
«WORLD OF SCIENCE»

17-19 April 2013

Алматы
«Қазак университеті»
2013

ПЕРСПЕКТИВАСЫН БАҚЫЛАУ	362
Нурмухамбетова Б.Е.НҰРА ӨЗЕНІ АЛАБЫНДАҒЫ БЕТКІ СУ ОБЪКТІЛЕРІНІҢ ГИДРОХИМИЯЛЫҚ ЖӘНЕ ГИДРОБИОЛОГИЯЛЫҚ КӨРСЕТКІШТЕРІ БОЙЫНША ҚАЗІРГІ КЕЗДЕГІ СУЫНЫҢ САПАСЫ	362
Омархан А.Ф.ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДА ЭНЕРГОҮНЕМДІ ЛАМПАЛАРДЫҢ ОРНЫ ЖӘНЕ ОНЫҢ АДАМ ДЕНСАУЛЫҒЫНА ӘСЕРІ	363
Оразбаева Т.Р.КҮН ЭНЕРГИЯСЫ– САРҚЫЛМАС ҚУАТ КӨЗІ	364
Оспанов С.А., Абдибаттаева М.М.ГЕНЕЗИС СЕЛЕЙ В ГОРАХ ИЛЕЙСКОГО АЛАТАУ	365
Өмірхан Т. Х. ФЛУКТУИРУЮЩАЯ АСИММЕТРИЯ КАК ПОКАЗАТЕЛЬ «ЗДОРОВЬЯ СРЕДЫ»	367
Пралиев Ф.Н. ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН ОБЛЫСЫНДАҒЫ СУ ТАСҚЫНЫНЫҢ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ЗАРДАПТАРЫ	368
Рахметова А.Р., Исанбекова А.Т.ҚҰРЫЛЫСҚА ЕНГІЗІЛГЕН ЖАҢА ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫҢ ҚАУІПСІЗДІГІ	369
Рыбкина В.ТЕХНОГЕННОЕ ВОЗДЕЙСТВИЕ НА ОКРУЖАЮЩУЮ СРЕДУ ВОСТОЧНОГО КАЗАХСТАНА (НА ПРИМЕРЕ Г. УСТЬ-КАМЕНОГОРСК)	369
Рысмагамбетова А.А. КҮН ЭНЕРГИЯСЫН ПАЙДАЛАНУ АРҚЫЛЫ МҰНАЙ ҚҰРАМДЫ ҚАЛДЫҚТАРДЫ ӨҢДЕУ	370
Садыбекова Б.Н., Нұрқуат Ж.Б.БИДАЙ КЕБЕГІНЕН АЛЫНҒАН СОРБЕНТТЕРДІҢ АУЫР МЕТАЛЛ ИОНДАРЫН СОРБІЦИЯЛАУ МҰМКІНДІГІ	371
Садыкова Н.К.АЛМАТЫ ҚАЛАСЫ КІШІ ӨЗЕНДЕРІНІҢ ҚАЗІРГІ ТАҢДАҒЫ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ЖАҒДАЙЫ	372
Сактаганова Н. ПРОБЛЕМА УНИКАЛЬНОГО ИСТОЧНИКА ПРЕСНОЙ ВОДЫ «КОКЖИДЕ»	373
Салменова И.М. ФЛУКТУИРУЮЩАЯ АСИММЕТРИЯ ЗЕМНОВОДНЫХ В ХАРАКТЕРИСТИКЕ СРЕДЫ ОБИТАНИЯ: ОБЗОР ИССЛЕДОВАНИЙ	374
Сапарбаева Р.Е., Қалғұлова Н.Е., Досжанов Е.О ФИТОРЕМЕДИАЦИЯ ПРОЦЕСТЕРІ АРҚЫЛЫ МҰНАЙМЕН ЛАСТАНҒАН ТОПЫРАҚТАРДЫ ҚАЙТА ҚАЛПЫНА КЕЛТІРУ	374
Сатаева А.Н. КҮН ЭНЕРГИЯСЫ КӨМЕГІМЕН ӨҢДЕЛГЕН МҰНАЙ ҚАЛДЫҚТАРЫН ЕКІНШІЛІК МАТЕРИАЛДЫҚ РЕСУРСТАР РЕТІНДЕ ПАЙДАЛАНУ	375
Сатарбаева А., Бергенева Н., Айпанов Е. АҚ «АЛМАТЫ АУЫР МАШИНА ЖАСАУ ЗАУЫТЫНДАҒЫ» ЕҢБЕК ҚАУІПСІЗДІГІ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТЛУІН БАҒАЛАУ	376
Сафина А., Бабажанова С.ЭКОЛОГИЧЕСКАЯ ОБСТАНОВКА ОЗЕРА БАЛХАШ	378
Севериненко М.А., Артемова В.А., Глущенко В.Н., Полешко А.Н. ГЕОЭКОЛОГИЧЕСКАЯ ОЦЕНКА СОВРЕМЕННОГО СОСТОЯНИЯ НАСЕЛЕННЫХ ПУНКТОВ, НАХОДЯЩИХСЯ В ЗОНЕ ПОТЕНЦИАЛЬНОГО ВЛИЯНИЯ ПОЛИГОНА "АЗГИР" ПО РАДИАЦИОННЫМ И ХИМИЧЕСКИМ ПОКАЗАТЕЛЯМ	379
Сейтмағанбетова Г. АҚТӨБЕ ОБЛЫСЫНДАҒЫ «ЕЛЕК» ӨЗЕНІНІҢ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ АХУАЛЫ	381
Стамгазиева Н.А Исанбекова А.Т ҚҰРЫЛЫС МАТЕРИАЛДАРЫНЫҢ АДАМ АҒЗАСЫНА ӘСЕРІ	382
Тастанова Ж.Д., Дулатқызы Ж ЭКОЛОГИЧЕСКОЕ СОСТОЯНИЕ ПРИРОДНОЙ СРЕДЫ АКМОЛИНСКОЙ ОБЛАСТИ	383
Тәукебай Г.О.АУАНЫ ТЕМЕКІДЕН БӨЛІНЕТІН ГАЗДАРДАН ТАЗАЛАУ	384
Утегенова А.ТАЗАЛЫҚ-САУЛЫҚ КЕПІЛІ	385
Үкібайқызы А., Исмаилова А.Г ЖЕМІС – ЖИДЕК ҚҰРАМЫНДАҒЫ ГЛЮКОЗАНЫ АНЫҚТАУ	386
Цинман А.Г.АГРОМЕЛИОРАТИВНЫЕ ПРИЕМЫ ПОВЫШЕНИЯ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ УСТОЙЧИВОСТИ РИСА НА ДЕГРАДИРОВАННЫХ ЗЕМЛЯХ АКДАЛИНСКОГО МАССИВА ОРОШЕНИЯ	387
Шахатова Г.Н.ПРОФЕССИОНАЛЬНОЕ ЗАБОЛЕВАНИЕ – РЕЗУЛЬТАТ ВОЗДЕЙСТВИЯ	

ЭКОЛОГИЯСЫН ПАЙДАЛАНУ АРҚЫЛЫ МҰНАЙ ҚҰРАМДЫ ҚАЛДЫҚТАРДЫ ӨНДЕУ

Ақсақалбетова А.А., Әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық Университеті

Ғылыми жетекшісі: т.ғ.д., доцент Абдибаттаева М.М.

Қазіргі заманғы дамуындағы жетекші рөл мұнай өнеркәсібіне тиесілі. Соңғы жылдары мұнайды тұтыну көлемі бойынша бұл өнеркәсіп түрі экологиялық таза емес қалдықтарға кіреді.

Мұнай қалдықтарын өңдеу кезіндегі экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету бүкіл әлемде өзінше бір мәселе болып отыр.

Мұнай қалдықтары негізінен металл гидроксидтерінің, сілтілік жер металдарының, темір карбонаты мен сульфидтерінің, күкірттің бөлшектерінен, коррозияға қатысты, кокстан, өндірістік шаңнан, қатты құмды-сазды бөлшектерден тұратын мұнай қалдықтарының эмульсиясы болып табылады. Мұнай құрамды қалдықтардың құрамына мұнай өнімдері – 10-56%, су – 30-85%, механикалық қоспалар – 13-46%.

Мұнай өнеркәсібі саласындағы өзекті мәселенің бірі мұнай құрамды қалдықтарды өңдеу және оларды максималды түрде мұнай мен мұнай өнімдерін күн энергиясын қолданумен өңдеу барысында бөліп алу болып табылады. Өңдеу жұмыстарында күн энергиясының басты мәселесі – оңтайландыру және ұйғарынды шығын барысында олармен ерекшелінетін қондырғы жасау.

Мұнай құрамды қалдықтарын өңдеу үдерісіне енгізу және оларды қалыптандырудың оңтайлы тәсілін анықтауға және оларды қайта пайдалануға мүмкіндік береді. Сонымен бірге, мұнай қалдықтарын өңдеу кезінде инновациялық тәсілді қолдануға қауіпсіздікпен қатар экономикалық тұрақтылықтың артуына алып келеді, өндірістен әдіс көп шығынды қажет етпейді.

Қазіргі заманғы мұнаймен ластанған топырақ пен мұнай қойыртпағын өңдеуге арналған құрылыстарда күн радиациясын түзу және шашыраңқы түрде жинақтайтын, жартылай мұнай қалдықтарымен, цилиндр пішіндес жарықөткізгіш қабықшасы бар пластик қалдықтарымен жабдықталған қондырғы жасалған. Қондырғы күн сәулесін жұтатын ішінен қалыптасқан жылуоқшаулағыш корпустан тұрады. Линза ретінде кез келген мөлдір материалдан жасалған жылуоқшаулағыш қолдануға болады. Линзаның үстінен жылу сақтағыш материалмен жабылады. Осылайша, тәуліктің жарық кезінде күн радиациясы цилиндр қалдықтарымен сыйымдылықтардың жарықөткізгіш қабықшасы бетіне түседі.

Қондырғы күн энергиясын қолдану арқылы мұнай құрамды қалдықтарды алғашқы кезінде грунтта қатты қалдықтардың құрамы 8,65-8,79%-дан аспайды.

Осылайша, мұнай қалдықтарын өңдеу кезінде альтернативті энергия көздерін қолдану және экономикалық мәселерімен қатар, оның экологиялық жағдайын жақсартуға мүмкіндік беретін құрылыс қортынды жасауға болады.

БИДАЙ КЕБЕГІНЕН АЛЫНҒАН СОРБЕНТТЕРДІҢ АУЫР МЕТАЛЛ ИОНДАРЫН СОРБИЦАЛАУ МҰМКІНДІГІ

Садыбекова Б.Н., Нұрқуат Ж.Б., әл-Фараби атындағы ҚазҰУ

Ғылыми жетекшісі: х.ғ.к., Оразбаев А.Е.

Қазіргі заманғы бидай кебегінен алынған сорбенттің ағынды сулардың құрамындағы ауыр металдардың тазарту мүмкіндігі қарастырылды. Атап айтқанда, бидай кебегінен алынған сорбенттің Cd, Cu, Pb, Fe, Zn метал иондарынан уақытқа байланысты сорбциялау мүмкіндігі зерттелді.

Қорытынды: Сорбент, бидай кебегі, ағынды су, ауыр металдар, көміртекті материалдар.

Қазіргі заманғы ортаның ластануы Қазақстан Республикасында да ең өзекті мәселелердің бірі болып табылады. Бірде-бір қала және өнеркәсіп орындары суды өз қажеттілігіне қолданбауы және осындай әртүрлі қажеттілікке қолданылған сулар көп жағдайда қайта пайдалануға